

Yapı üretim sürecinin önemli ayaklarından biri de yerel yönetimlerdir. Özellikle denetim mekanizmasının işletilmesinde yerel yönetimlere büyük sorumluluk düşmektedir. Düzenleyici yasanın ve donanımının bu ihtiyaca göre şekillenmesi şarttır.

Sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentsel çevreler oluşturulması için, afet tehlike ve risklerini dikkate alan afete duyarlı planlama yaklaşımının geliştirilmesi ve yerel yönetimlerin planlamaya entegrasyonu sağlanmalıdır.

Afet riskinin, afet olmadan önce önlenmesi veya azaltılması, afet sonrası ise mağduriyetin en aza indirilmesini esas alan çağdaş bir afet yönetim sistemi kurulmalıdır.

Afet risklerinin azaltılması sürecinin önemli bir aktörü olan yerel yönetimler tarafından toplumun afet bilinci ve afetlere karşı mücadele kültürünün geliştirilmesine katkı sağlayacak eğitim çalışmaları organize edilmelidir.

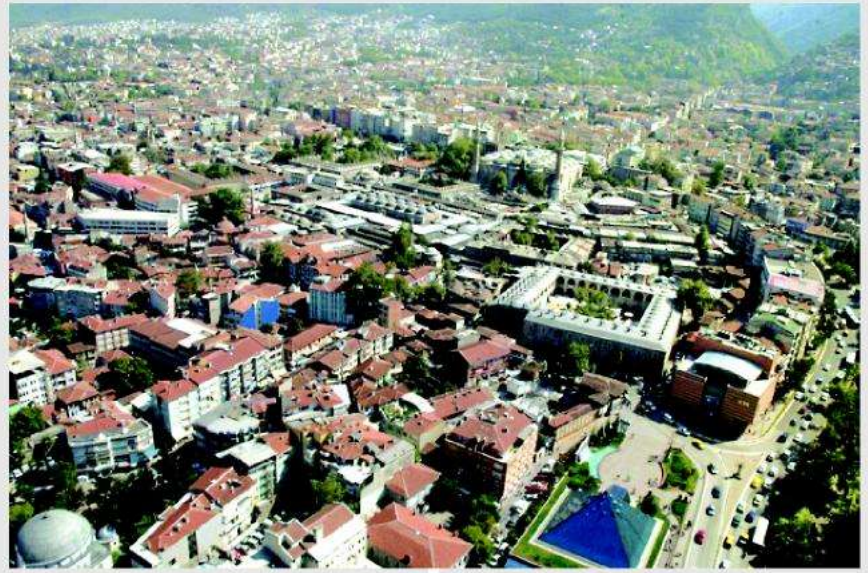
Ulaşım

Kentlerimizde yaşanan ulaşım sorunları, bütüncül yaklaşımdan yoksun noktasal, plansız ve parçacı kentsel gelişmeler ile kentin kontrolsüz büyümesinden ve bunlara paralel yanlış ulaşım politikalarından kaynaklanmaktadır. Kent içi ulaşım ile ilgili temel yanlışlık, var olan sorunların çözümüne “erişilebilirlik” amacı ile yaklaşmayan, bunun yerine özel araç odaklı, günübirlik geçici çözümler üreten, bunlarla varolan sorunlara yenilerini ekleyen yönetim anlayışındadır. Oysa; ulaşımın esas olan erişilebilirliği kolaylaştırmaktır. İnsanların yaşam alanlarına konforlu, hızlı, ucuz ve daha kolay erişmelerini sağlamak temel amaç olmalıdır.

Ulaşım denince akla sadece karayolu ve karayolunda alınacak önlemler gelmektedir. Halbuki yük ve yolcu taşımacılığında talepleri, tüm ulaşım türlerini kapsayan toplu taşımacılığı birincil kılan yatırım politikalarıyla çözmek gerekmektedir.

Her kent için “Ulaşım Master Planı” hazırlanmalı, toplu taşımadan bisiklet yollarına kadar kent-insan-ulaşım ilişkisi bu kapsamda düzenlenmelidir. Bir kentin ulaşım ana planı o kentin mekânsal gelişimini hedefleyen nazım planına uyumlu olmak ve paralellik göstermek durumundadır. Bu uyum ve paralellik sağlanmadığı durumlarda kentsel gelişimin getirdiği sıkıntılar çoğu kez alt yapı eksikliği olarak tanımlanmakta, bunun aşılması için yeni yol bağlantılarının açılması, yol genişletmeleri gibi fiziki önlemler ve salt trafik idaresi yöntemlerine başvurulmaktadır.

Bazı kentlerde bir taraftan metro inşaatlarına başlanmış, diğer yandan katlı kavşaklar, alt-üst geçitler, çevre yolları ve viyadükler yapılarak “trafiğin akması” için projeler uygulanmaya konulmuştur. Ancak, yapılan tüm bu projelere ve harcamalara rağmen, ulaşım ve trafik

sorunlarında azalma olmamış, artan nüfus, gelir düzeyleri, kentsel yayılma, otomobil sahipliği ve kullanımındaki artışlar daha da kronikleşen sorunlara yol açmıştır.

Özellikle son yıllarda yaygın bir şekilde kent merkezlerinde katlı kavşakların inşaatına hız verilmesi gibi olumsuz ve geri dönüşmez 13 uygulamaların ağırlık kazandığı görülmektedir. Kent merkezlerine otomobillerin girişini kolaylaştıran katlı kavşaklar ve köprülerin inşası ön plana çıkarken, toplu taşımanın geliştirilmesi yönündeki raylı sistem projeleri ise çok zayıf bir şekilde gündeme gelmektedir. Oldukça ucuza ek kapasiteler sağlayacak otobüs yolları, otobüs şeritleri gibi toplu taşıma öncelikleri yaratılması seçenekleri ise göz ardı edilmektedir.

Otomobillerin ve diğer motorlu taşıtların hareketlerine öncelik veren köprü ve kavşak inşaatlarıyla kaynaklar tüketilirken; yaların yürütme ve erişim koşulları kötüleşmiş, kentsel mekanlar ve değerler geri dönüşmez bir şekilde yollara ve kavşaklara bırakılmıştır.

Kent içi ulaşımın küçük taşıma kapasiteli (minibüs, taksi vb.) araçların ve özel otomobillerin kullanılması, var olan ulaşım alt yapısının verimsiz kullanılmasına, daha fazla enerji tüketilmesine, daha yüksek yatırım ve işletme giderlerine, daha fazla kamu alanı kullanılmasına neden olmakta, artan araç sayısı ile birlikte egzoz gazı emisyonu sonucu kükürt dioksit, azot oksitler, hidrokarbonlar, karbonmonoksit, gazlar ve partikül maddeler önemli ölçüde hava kirliliği yaratarak kent yaşamını olumsuz etkilemektedir.

Günümüz ulaşım planlamasında “araçların erişilebilirliğinin sağlanması yerine, insanların daha kısa sürede, daha güvenli, daha konforlu, daha ekonomik ve çok sayıda taşınmasının sağlanması” ve bunun da ancak toplu taşıma araçları ile gerçekleştirilebileceği temel ilke olarak kabul edilmelidir. Kentsel raylı sistemler yüksek yolcu kapasiteli, buna karşın arazi kullanımı ve

çevre kirliliği en düşük boyutlarda olan toplu taşıma araçlarıdır. Kıyı kentlerimizde deniz ulaşımından yararlanılması öncelikli hedefler arasında yer almalıdır.

Bu noktada ulaşımın benimsenmesi gereken çağdaş yaklaşımlar en genel anlamıyla taşıtlara değil insanlara öncelik veren yaklaşımlar olmalıdır. Yatırım ve işletmecilikte mevcut alt yapı-tesis ve kaynakların verimli ve etkin kullanılmasına odaklanan; yatırım ve işletme giderlerini en azda tutan, çevresel, kentsel, insani, sosyal ve tarihi değerleri bozmayan, tersine koruyan ve destekleyen; toplumun ilgili kesimlerinin her aşamada karar süreçlerine katılımını sağlayan; modern teknolojilerin kullanımında maliyet etkinliğini ön planda tutan ulaşım türlerinin projelerinin yöntem ve tekniklerin öncelikle kullanılması gereklidir.

Kent Kimliği

Her yerleşimin korunması ve vurgulanması gereken bir kimliği vardır. Yerleşimin bölgesel ilişkileri, konumu, nüfusu, fiziki sınırları, çevresi, iklimi, yapısı, kökeni, tarihi, işlevleri ve bunların tümü bir yerleşimin diğerinden farkını ortaya koyar.

Kent kimliği, kentin içinde bulunduğu doğa, kentin fiziksel biçimlenmesi ve sosyo-kültürel değerlerle oluşur ve gelişir. Doğal çevre verilerini topografik durum, iklim koşulları, su ögesi, bitki örtüsü, jeolojik durum ve genel konum oluşturur. Fiziksel biçimlenmenin verileri ise kentin ana formu ile bu formu oluşturan yapılar, yollar, meydanlar gibi kentsel öğelerdir. Sosyo-kültürel değerler ise, birey ve toplum tarafından oluşturulur. Bu bağlamda bireyin kendi geçmişiyile ilgili bilinçli-bilinçsiz tüm algıları, bilgileri, birikim ve deneyimleri, davranışları, gereksinim ve istekleri ayrıca içinde yaşadığı topluluğun adet, gelenek, inanç ve beklentileri kimliğini biçimlendirir. Bireysel kimlik grup ve toplum kimliğini oluşturur.

Günümüz yerleşmelerinin kimliği; hızlı kentleşme,